

Több mint könyvtár

A felépült ház reményeim szerint több lesz egyszerű könyvtárnál: külső és belső kulturális-közösségi tereivel egy új találkozási pont is született a városban. Fórum, olyan értelemben, mint az a Pécsset, fragmentumaiban még ma is meglévő antik római kultúrában volt, s amelynek nyitottsága, demokratikus jellege és szabadsága lehetővé tette, sőt inspirálta az információk áramlását, az emberi kapcsolatok bővülését. A találkozások más dimenzióban is értelmezhetők: a felhalmozott, tárolt és rendszerezett ismeretekkel való érintkezés szintjén. A tudásközpont funkcióinak kettőssége határozta meg a térbeli elrendezést, a térrészek egymáshoz való viszonyát. Az épület logikai rendszerében a kintről befelé való haladás során az élmélyülés útját járhatjuk be, az origó, a már említett „kaptár”, amely mint tér egybefogja a különböző tudásszinteket. Lentről felfelé haladva a hétköznapi eszmecsere és interakció helyszínei felől emelkedünk magasabb régiókba: egészen az új távlatokat nyitó, legfelsőbb szintig. Az itt elhelyezett gyermekkönyvtár a tiszta lap, az ösztönös tudás, az előítéletek nélküli érdeklődés és a jövő metaforája, míg a zenetár az absztrakt tudásé, ami egyenesen a lélekhez szól.

A ház olyan, mint az építője. Nem az antropomorf építészet fogalmai szerinti alaki hasonlóságról van

szó, hanem mélyebb, absztrakt megfelelésről, arról, hogy a ház magán viseli korának és alkotójának minden lényegi tulajdonságát. Az elsődleges érzékelésben a forma ugyan meghatározó, de kis keresgélessel mögötte mindig megtalálható létrejöttének kiváltó oka, felfedezhetők milyenségének alakító tényezői. Figyelmemet egyre inkább ezek a tényezők kötik le. Ez az oka annak is, hogy e cikk keretében igyekeztem az engem legmélyebben foglalkoztató kérdéseket érinteni. Legfontosabb számomra az elveszni látszó közösségi aspektus felszínén tartása, valamint az, hogy az építészet újra az élet szolgálatába állhasson. Házat építeni egyedül nem lehet, nem is érdemes. Az új pécsi könyvtár is sok-sok együttműködő ember szellemi-fizikai energiáját összegzi, reményeim szerint ez teheti erőssé és szerethetővé.

Beérkezett: 2011. II. 17-én.

Balázs Mihály

(DLA, Kossuth-díjas),
a BME Építésztechnológiai Kar,
Középülettervezési Tanszék
egyetemi docense.
E-mail: balazs.m@kozep.bme.hu

30 éves a zenei CD

1981. április 15-én *Herbert von Karajan* a *Philips* és a *Sony* cégek képviselőivel közösen mutatta be <http://www.spiegel.de/netzwelt/gadgets/0,1518,757347,00.html> a világ első kereskedelmi forgalomban kapható zenei CD-jét. Sejtette, hogy az ezüst „Az új eszköz” éveken belül meghatározóvá vált a piacon, teljesen a háttérbe szorította a bakelitlemezeket és beharangozta a digitális korszakot, amelyben a zenét minőségvesztés nélkül lehet másolni.

Az első CD-t 1979 márciusában alkotta meg a *Philips*, a holland gyártó hamarosan be is mutatta az első lemezeket a közvéleménynek. A végső szabványok kidolgozása további egy évet vett igénybe, ebben már részt vett a *Sony* is. Az első zenei CD-k az *ABBA együttes* „The Visitors” című albumát és *Richard Strauss* „Alpesi szimfónia”-jának egyik előadását tartalmazták. Utóbbi felvételén a karmester *Herbert von Karajan* volt.

A legenda szerint egyébként a CD azért lett pont 12 centiméter átmérőjű és 74 perc tárolására alkalmas, mert a *Philips* mérnökei azt a feladatot kapták, hogy *Beethoven* 9. szimfóniáját rögzítsék az első próbalemezekre. Állítólag azért választották ki ezt a *Beethoven*-darabot, mert *Norio Ohga* akkori *Sony*-alelnök felesége nagyon szerette. A korongra végül egy 1951-ben eljátszott változat felvétele került fel, amelynél a karmester *Wilhelm Furtwängler* volt. Vannak, akik szerint ez a történet igaz, mások kétségbe vonják a valóságát. Ami viszont tény, hogy a CD robbanásszerűen meghódította a világot. A *Dire Straits* 1985-ben a „Brother in Arms” című albumát több mint egymillió példányban adta el. Ez volt az első alkalom, amikor egy album esetében a CD-eladások megelőzték a bakelitmez-eladásokat. Nem véletlen, hogy az ezüstös diszkeknek köszönhetően az 1980-as évek a zeneipar számára aranykorszakot jelentettek. Akkora volt az örület, hogy számos korábbi bakelitmezes kiadványt is újra kiadtak, ezúttal CD-n.

Az 1990-es évek elején megszületett egy formátum, ami a CD halálát vezette fel: az MP3. Eredetileg azért találták ki, hogy megkönnyítsék a rádiósok munkáját, de később már bárki használhatta, hiszen volt egy hatalmas előnye: egy CD tartalma néhány tíz megabájtban elfért. Az utolsó szöveget a koporsóba az online kalózkodás felerősödése jelentette. Azóta nem is igazán a letöltések, hanem a streaming-ajánlatok jelentik a legnagyobb problémát a kiadóknak. A Compact Disc végülis legalább 30 évet megélt, ez egy pár évre tervezett technológia esetében komoly siker. Más kérdés, hogy pár év múlva a CD-k bekerülnek majd a bakelitmezek mellé a múzeumokba...

/SG.hu Hírlevél, 2011. április 18., <http://www.sg.hu/>

(SzP)

WEB OF KNOWLEDGE –
THE NEXT GENERATION IS COMING
TO LIBRARIES IN APRIL!

We are continuously enhancing *Thomson Reuters Web of Knowledge*^{SM} to keep your library and institution at the cutting edge of research.

Get ahead of what's next –
visit TheNewWok.com/discover

